

2019. május

Trubnik

VI. évf. 5. szám

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Májusi esküvő

Fotó: Franyóné Pálincás Margareta

Mostanában nem látott esküvői tömeg meghívott rokonok, barátok kísérték az ifjú jegyespárt felfelé a Petőfi utcán. A hosszú menet élén zenekar játszott, kifulladásig. Gellen Ádám, ősi pilisszentlászlói család sarja, és menyasszonya, Petkó Boglárka Bernadett szintén ősi helybeli család leszármazottja esküvői szertartására igyekeztek. Az esküvői menetet sok érdeklődő, szemlélte. Nagyon sokan a pálosok által épített templomunkban és annak környékén várták, a végtelennek tűnő menetet. Az utóbbi évtizedben

bizony ritkán lehattunk szemtanúi a templomunkban történő esküvőknek. Főleg olyannak, amikor helybeliek, falunk szülöttei kelnek egybe.

A régi szokásoknak megfelelően, láncot sem húztak ki a legények keresztül az úton az esküvői menet előtt. Ez a virtus már idejét múlt, de ennél az esküvőnél, nem is lett volna érvényes, hiszen a vőlegény helybeli volt. A régi szokások szerint ugyanis, ha idegenből származó legény községünkben választotta élete párját, a legények a

menet előtt láncot, vagy kötelet húzva megállították azt.

Ilyenkor a vőlegénnyel történő alkudozás után, megegyeztek az ital mennyiségében, amiért a legények tovább engedték az esküvői menetet.

Községünkben ugyanúgy, mint más településeken mindennek megvolt a maga rendje, így annak is, hogy a lakodalmas háztól mikor hogyan indul el a nászmenet kikérni a menyasszonyt, majd pontosan milyen úton indulnak a polgári, majd a templomi szertartásra.

Még az is megvolt, hogy hol állnak meg egy-egy táncra, vagy arra, hogy a nézőket, akiket nem hívtak meg, de megnézik az utcán a párt, és a menetet megvendégeljék egy kis kaláccsal, itallal.

Pilisszentlászló, fekvése elrendezése folytán kedvezőbb helyzetben volt a többi településtől.

Az utcáink a főtérről indulnak, ahol egymás szomszédságában van a községháza és a kápolna.

Mikor a menet leért a főtérre, amíg a polgári, majd

az egyházi szertartást végezték, addig a zenészek fáradhatatlanul húzták a talp alá valót. A lagziban lévő férfiak osztogatták a bort, az asszonyok a kalácsot. Az esküvői hagyományaink ápolója Kocskovszki Zoltán, mint vőfény nagyon jól, hagyományőrzően látta el feladatát. Így volt ez a mostani sokadik esküvőjén is.

A vallás nagy szerepet játszott az emberek életében, ezért a házasulandó párokra is nagy hangsúlyt fektettek. A szokás úgy tartotta, hogy az esküvő előtti három vasárnapi mise prédikációja végén kihirdették; „akinek ellenvetése van a házassággal szemben, az tegye meg, vagy hallgasson mindörökre!

A mostani esküvői szertartást a közkedvelt, szeretett Tibor atyánk végezte.

Az ifjú házasoknak hosszú, boldog életet kívánva, tisztelettel;

FR

Házasságkötések községünkben 1990 – 2019

1990. 2, 1991. 4, 1992. 5, 1993. 5, 1994. 2, 1995. 2, 1996. 2, 1997. 1, 1998. 0, 1999. 0, 2000. 0, 2001. 0, 2002. 0, 2003. 0, 2004. 1, 2005. 2, 2006. 0, 2007. 0, 2008. 0, 2009. 0, 2009, 0, 2010. 1, 2011. 0, 2012. 0, 2013. 1, 2014. 0, 2015. 4, 2016. 0, 2017. 1, 2018. 1, 2019.-ben idáig 1 házasságkötés történt. Tehát az utóbbi 29 évben

mindössze 34 házasságkötés történt.

Ezzel szemben, a hiteles adatok szerint 1948. 12, 1949. 8, 1950. 12, 1951. 8, 1952. 9. Tehát öt év alatt összesen 49 pár esküdött örök hűséget egymásnak.

FR

Böjte Csaba atya Esztergomban

Államalapító Szent István királyunk városában járt a jelenkor legelismertebb gyermekvédelmi misszionárusa, Böjte Csaba ferences rendi testvér.

Lelkinap óvodapedagógusoknak címen 2019. április 12. esztergomi vár koronázási termében tartott előadást.

„Nem jöttem ám a Vatikánból hetven-nyolcvan fekete ruhással, hogy térítsek. Izgalmas itt megszólalni ilyen patinás helyen. Én voltam már itt a ferences rendben, azóta is ide vagyok bejelentkezve.” Kezdte beszédjét Csaba testvér.

Húsvéti ünnepekkel kapcsolatban többek között azt mondta, hogy beszélhetünk piros tojásról és sonkáról. Buddháról és egyebekről akár anyagi viszonyokról is. Meg kell nyesni a fákát, hogy teremjenek. A hittel is így van ez. Nem csak a szekrényben lehet lomtalanítani, de a fejünkben is.

- Vonuljunk vissza a pusztába.

- A felnőtt azt mondja, hogy első a gyerek, de nekünk magunknak kell foglalkoznunk, azzal hogyan tudjunk segíteni gyermekeinken.

- A világot fenntarthatóvá kell tenni. Olyan vágyat

kell melegesünk, amit meg tudunk valósítani. Ha mind a nyolc milliárd embernek BMV-je lesz azzal csak a gyár, jár jól.

- Vegyük kezünkbe saját életünket. Ilyen gondolatokat követően beszámolt a Szent Ferenc Alapítványról:

- A Szent Ferenc Alapítványt az erdélyi ferences szerzetesek hozták létre 1993 tavaszán. Célja segíteni a bajban, nehéz helyzetben lévő legkisebbeket. Istennek hála szépen kivirágzott a dévai gyermekvédelmi központunk az elmúlt húsz év alatt. 1993 szeptemberében, az első tanév első napjaiban, ha maga a házunk Védőszentje, a Boldogságos Szűz Anya jelent volna meg nekem, és bizalmasan elmesélte volna, hogy a következő húsz évben ilyen sok és ilyen szép tarka virág fog nyílni e kolostorban, és belőle kiáradva, a Kárpát-medencében, egészen biztos, hogy nem hittem volna el, még Máriának sem. Embernek, ami elképzelhetetlen, Istennek az lehetséges! Attól az első iskolanaptól mostanig közel 5.000 gyermeket fogadtunk be, volt akit csak néhány évre, de sokan voltak, akit 10-15, vagy ennél is több esztendőre. Jelenleg 82 helységben kettőezer-háromszáznál is több gyereket nevelünk, gondozunk Isten nevében

Fotó: Franyóné Pálkás Margaretta

szeretettel. Elkezdtük a 22. tanévet, és ki tudná megmondani, hogy hány jó szóért, eredményes vizsgáért, feltörő vidám kacagásért kellene hálát adnunk? Ki tudná összeszámolni, hogy hány adományozó, mennyi mindennel ajándékozta meg gyermekeinket és azt, hogy a sok-sok adományból, mennyi áldás, élet fakadt?

Nemes gondolatok, kemény kitartó munkával való végrehajtása. Befejezésül, csak annyit, hogy Isten éltesse Csaba atyát és segítőit, minél több elesett gyermek célba jutásához.

Lejegyezte: F R

Prágai Pillanatok

A kóspalagi asszonykórus Jóvoltából 64 éves korom előtt életemben először jutottam el Prágába. Rudolf barátom hívására azonnal igent mondtam, a régi álmom teljesítésére. A szállásunkat a „laza” jelzővel jellemezhetnénk, de ott, annyiért jobb nem létezik. A buszjegy ára is bőven megérte ennyi érdekesség és szépség megismerése. Három nap, két éjszaka, egy nap Prága. „Mindent” sikerült

megnézni, megismerni sokkal több idő kellett volna. Ezért csak a teljesség igénye nélkül számolhatok be a látottakról. Csehország 20%-al kisebb területű hazánknál. Népessége viszont 7 %-al nagyobb. Vagyis a népsűrűsége is egyharmaddal nagyobb a miénknél. Fővárosuk majdnem félmillióval kisebb lélekszámú (1,3 millió – 1,75 millió) Folyója keskenyebb és sekélyebb a Dunánál. Pedig egy fenékszilippel vissza van duzzasztva. Az óváros házai százötven évnél idősebbek a budapestieknél. Az óváros gyakorlatilag csak a gyalogosoké. Minden út macskaköves, a járdák apró kövekkel kirakottak. Prága 70 méterrel magasabban fekszik Pestnél. Idegenforgalma tavasszal még elviselhető, de a Szent Vitus székesegyház előtt több száz méteres sor volt. Fizetni nem kellett, csak egy fémvizsgáló kapun keresztül menni. Ez a sok százéves gótikus épület sokkal kisebb áthidalású a mi bazilikánknál (Esztergom, Budapest), de azoknál, egyharmaddal

magasabb. Az előoldalnál lévő "sárkányölő Szent György" szobor a vártnál sokkal kisebb, de félezer éves. A Kolozsvári fivérek munkája. Az aranyművesek utcájába ötezer forint körül van a belépő. Extrém alacsony házacsák, alacsony szobákkal. Alatta borászat, saját szőlészettel. A Hradzsín fölött Eiffel torony kilátó, 360 lépcsővel. Visegrad tíz kilométernyire lett volna. Egy magaslaton. Plusz fél napos kirándulással járható csak be. A Károly-híd fél évezreddel öregebb a Lánchídnál. Macskaköves, természetesen mindkét

megkérdezték, hogy akkor most magyarok vagy szlovákok vagyunk? István, mint Sinkovics Imre annak idején A tizedes és a többiek c. filmben válaszolt helyettünk: - „Mi magyarszki partizáni.” Mindenki gurult a röhögéstől. A másik eset, az óvárosban volt. Egy idegenvezető fanatikus lelkesedéssel magyarázta a „látványt.” István mellé lépett és így szólt a csoporthoz: „Nye právda, nye právda.”

Hazánkkal ellentétben Szlovákiában nem akácos tölgyeseket látunk, hanem nyírfás – erdei

végén kapuval, amilyenek az óvárosban is láthatók.

01 ezer, 3 száz, 5-ven 7, 9. hó, 7 –én 5 óra 3-minc 1 perckor kezdték el építeni a hidat, mert az elődjét elvitte egy árvíz. Az Óvárost a Szent Vencel lovas szobor zárja, (Senváclav – Szentvencel) ami Pilisszentlászló névadója is. Szent Vencel Szent István királyunk előtt élt, akinek földi maradványai a Szent Vítus székesegyházban vannak.

Egyik este szállásunk felé menet, söröző fiatalokat kérdezett meg Rudolf szlovákul, „hogyan merre van az előre?” Közölve velük azt is hogy magyarországi szlovákok vagyunk. Erre

fenyveseket. Csehországban pedig nyírfás lucfenyveseket. Hazafelé az utat végig énekeltük. „Egyre több szólamban” Egyre kevésbé voltak fontosak olyan apróságok, mint a szöveg vagy a dallam. Párkány előtt a moci csárdában végre magyaros ételekkel ehettük teli magunkat, magyaros vendégszeretettel felszolgálva. Az esztergominál Prágában sem volt szélesebb kupolájú templom.

*Köszönet a jó társaságért!
Tisztelettel, Losonci Miklós*

Egy példaértékű élet vége

2019. április 26-án kísértük utolsó útjára Évát

Ismét gyászol községünk lakossága, Varga Istvánné, született Sztahulyák Éva hirtelen halálával ismét apadt létszáma a helyi születésű lakóinknak. Halálával a példaértékűen jó lelkű humánus életet élők létszáma is csökkent. Az igen kedves, jámbor életet élő Évát jóval a hetvenötödik születésnapja előtt szólította magához a Teremtő. Szeretett halottunk Éva 1944. év Szilveszter napján látta meg a napvilágot. Édesapja Sztahulyák Frigyes, az akkori idők elismert fotósa, Budapesten lévő műtermét otthagya költözött a Pilis hegység egyik legszebb falujába. Fotószenvedélyének köszönhetően élesebb rálátásunk nyílt a múlt század derekán történt családi, eseményekre, régi

József névre kereszteltek. Éva nagylelkűségével kapcsolatban említést érdemel, hogy húga Rózsa tragikus halálát követően, annak még csecsemőkorú fiát is ő istápolta, egészen katonatiszté történő avatásáig. Tehát végül is nem kettő, de három fiút nevelt fel. A gyereknevelés, azokkal való foglalkozás, nagyon közel állt hozzá, hiszen életidejének jelentős részét, bölcsődében-óvodában töltötte. Megérdemelt nyugállományba is a helyi óvodánkból vonult. Életét sajnos tragédiák kísérték. Fiatalon halt meg húga, később tragikus halállal szülei, majd nevelt fia Kenedich Géza szintén itt a temetőkbe lelt végső nyughelyet. 2011- ben szívelégtelenségben elhunyt férjétől is

épületeinkre. Édesanyja Majnek Irén, helyi család sarja, aki élete nagy részét, mint szakácsnő az óvodánkban töltötte. Irénke néni családjával kapcsolatban meg kell említenem, hogy Majnek Jenő püspök, akire méltán lehet büszke szülőfalunk Irénke néni húgának a fia. Szeretett Évánk, kereszteléskor az akkori plébánosunk Fekete Albert által az Irénke, Éva keresztnéveket kapta. Közöttünk azonban Éva néven élt, és úgy is marad meg emlékezetünkben. Éva gyerekkorát községünkben, a szülői házban töltötte, majd a szintén helyi születésű ősi szentlászlói család sarjához, Varga Istvánhoz ment férjhez. Házasságukból 1970-ben Attila fiúk született. 1973-ban megszületett második fiúgyermekük, akit

búcsút kellett vennie. Nemrég elsőszülött fia is örökre eltávozott. A sok tragédia ellenére sem lázadozott a Teremtő ellen. Nemes lelkűen viselte a reá mért csapásokat, míg szíve megszűnt dobogni. Kedves Éva, igazán jámborlelkű keresztényi életed befejeződött. Sok jótékonyágod után nyugodjál békében, szeretteid között a túlvilágon! A gyászoló család nevében engedjék meg Kedves olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik Tibor atya szép búcsúztatásával elkísérték Őt utolsó útjára a pilisszentlászlói temetőben. Külön köszönet illeti, Nefejejs énekkarunk tagjait, akik fellépésükkel meghittebbé tették a búcsúztatást.

Virágvasárnap

Az idén március 28-ával kezdődött a kereszténység húsvétot megelőző negyvennapos böjt utolsó hete, a nagyhét. A virágvasárnapnak kettős jelentése van: emlékezés Jézus jeruzsálemi bevonulására és azt követő kinszenvedésére, kereszthalálára, majd dicsőséges feltámadására. Az egyházi liturgiában már az első századoktól fogva gyökeret vertek a jeruzsálemi bevonulást felelevenítő szertartások.

400 - ban ünnepi menetben vonultak a hívek pálmaágakat lengetve az Olajfák-hegyéről a városba. Nem sokkal később Konstaninápolyban, majd a XI. – XII. Században, Rómában is szokásba jöttek a virágvasárnapi szertartások. A hívek által magukkal hozott pálmaágak megáldásának szokása bizonyíthatóan a VIII. Század közepére nyúlik vissza. Az ókori világban a pálma az élet, a reménység, a győzelem jelképe volt, és a vértanúkkal hozták összefüggésbe. Az olajágak a békét jelképezték. Azokban az országokban – mint hazánkban is -, ahol ritka a pálma, helyette barkát szentelnek meg a papok virágvasárnap. A néphit betegségtől óvó, gyógyító hatást tulajdonít a megszentelt barkának.

Pilisszentlászlón Tibor atya által idén is megtartottuk a virágvasárnaphoz tartozó barkaszentelési hagyományunkat.

FR

Polgárőrségi Hírek

Felhívás a helyi Óvoda használatára

Polgárőrségünk vezetője megbeszélést folytatott a Pilisszentlászlói Vadvirág óvoda vezetőjével.

A megbeszélésen az óvodavezető elmondta, hogy az óvoda területe azon lévő játékok munkaidőn kívül nem használhatóak. Óvoda egy intézmény, ahol be kell tartani, mint más településeken az intézmény nyitva tartását, annak házirendjét. Polgárőrségünket az óvodavezető megkérte és felhatalmazta arra, hogyha illetéktelen személyeket látunk az óvoda területén, akkor hívjuk fel őket az intézmény udvarának

(területének) az elhagyására, illetve erről az óvodavezetőt tájékoztassuk.

Több esetben már előfordult, hogy az óvoda nyitvatartási ideje után az ott lévő játékokat illetéktelenek megrongálták.

Óvodavezető elmondta, hogy Polgármester úr is támogatja, hogy munkaidőn kívül

illetéktelenek ne használják az óvodát, illetve ne rongálják az ott lévő játékokat.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Kerti hulladék szabálytalan elhelyezése

Polgárőrségünk észlelte, hogy ismeretlen elkövető/k/ kerti hulladékokat, nyesedékeket fenyőágakat rakott le a Hegytetőnél lévő kereszt melletti természet védelmi állami tulajdonú bekötő úton. Polgárőrségünk kéri a lakosságot, aki tud, információt szolgáltatni az ismeretlen elkövetőről jelezze felénk vagy a helyi körzeti megbízott vagy a rendőrség irányába.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó egyesület*

Partneri megbeszélés

2019. április 17-én a Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület részéről Mihics József elnök és Franyó Rudolf elnökhelyettes bemutatkozó látogatást tett a Pilisi Parkerdő Zrt. újonnan kinevezett vezérigazgatójánál Reinitz Gábornál. A megbeszélésen jelen volt még Petrik János mb. vezérigazgató-helyettes, erdészvezető is. A megbeszélés oldott, jó hangulatban zajlott le, amelyen az aktuális ügyeket, feladatokat beszéltünk át.

A tárgyalás végén a felek megállapodtak abban, hogy egy együttműködési megállapodás megkötése indokolt a két fél között, hogy szabályozott, hosszú távon kölcsönös előnyök melletti együttműködés alakuljon ki a közérdekében. A polgárőrségünk ezt követően az együttműködési megállapodás írásos tervezetét elkészítette és megküldte a Pilisi Parkerdő Zrt. részére.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Papánek György

A 2018. februári számunkban megemlékeztünk Papánek Györgyről, vagy, ahogy szlovák testvéreink illetik, Juraj Papánekről, a katolikus papról és történészről, akit a szlovák történészek a nemzet ébresztőjének neveznek. Az írásban felsoroltuk a nemesi családból származó Papánek György életútját, aki a Pozsonytól északra elterülő Kukló (Kuklov) településen, 1738. április 1-én látta meg a napvilágot. Számos szlovák fiatalhoz hasonlatosan a lelkipásztor küldetést választotta, hogy papként az Istent és a nemzetet szolgálhassa. Alsóbb iskoláit és a gimnázium első éveit a morvaországi Mikulovban végezte. A városban azidőtájt erős német befolyás érvényesült. Papánek itt találkozott először a cseh és morva szerzők történelmi témájú írásaival és őt elsősorban a

Nagymorva Birodalom témaköre ragadta meg. A gimnáziumot Pozsonyban fejezte be. Filozófiát Budán, jogot Egerben tanult és Pécsen pedig teológiát.

1763-ban szentelik fel és Tolnán helyezkedik el plébánosként. 1767-től Vörösmarton (Popovac-Horvátország) végzi pasztorációs munkáját. 1772-ben az egyház Olasziba helyezi és plébánosként teljesíti kötelességét.

Az irodalomba a szlovák nemzet történetének megírásával kerül be, mely a HISTORIA GENTIS SLAVAE (A szlovák nemzet története) nevet viseli. Műve a szlovák nemzet történetének első összefüggő krónikája, melyben nemzetének tulajdonítja a Cirill és Metód örökséget, egyben megvédi a magyarországi szlovákok

egyenjogúságát. A szlovákok lakta területet a szlávok eredeti földjének, nyelvüket pedig ez utóbbiak valóságos anyanyelvének tekintette. A szlovákokat a Kárpát-medencében őshonosnak tartotta és véleménye szerint innen vándorolt ki a többi szláv nemzet jelenlegi hazájába, ezért a szlovák nyelv a szláv nyelvek őseként tekinthető.

Alkotása 14. fejezetében nagy figyelmet szentel a Nagymorva Birodalomnak és legnagyobb uralkodójának, Svätopluknak. Érveinek hatására még Mária Terézia alatt vált Cirill és Metód a Habsburg Birodalom, így

Magyarország védőszentjeivé. Művén átsugárzik a nemzeti büszkeség, a hazaszeretet és példát mutat számunkra és a jövő generációknak egyaránt.

Alkotása később felhívásként szolgált számos szlovák irodalmár, történész számára. Olyan neves személyek elismerését vívta ki, mint a jezsuita Juraj Sklenár, Juraj Fándly, Anton Bernolák, vagy Ján Hollý és mások. Ludovít Štúrét és köréét, akik révén a szlovákok nemzeti öntudatra ébredési folyamata kiteljesedett, nem kis részben Papánek történelmi művének hatására. A szerző munkájával lerakta a Cirill és Metód kultusz, valamint a

Nagymorva Birodalom iránti hódolat alapjait, melyek a nemzeti önvédelem fundamentumaként szolgáltak és szolgálnak. A szlovákok és szlávok őslakosokként való elismerésének teóriáját a szlavisztika világszerte elismert tudósa, P. J.

Šafárik is magáévá tette, és ami még figyelemre méltó,

a nyelvtudománnyal foglalkozók közül sokan elfogadják nézeteit.

További művei:

1783. Geographica descriptio comitatus Baranyensis ... et liberae regiaeque urbis Quinqueecclesiensis (Baranya vármegye és székhelyének, Pécsnek leírása).

1789. Tropea bellicosae victricis, intrepidae generosaeque Germaniae Martis Cohortis (Latin nyelvű költemény, mely Laudont és a J. Koburgot, az 1787-1792. között végbement, a törökök elleni győztes háború hőseit méltatja).

Juraj Papánek alakja és tevékenysége ugyan a kevésbé ismertek közé tartozik, de kétségtelenül és mindörökre jelentős védő és védelmező pillére a szlovák nemzeti történetírásnak.

Papanek László

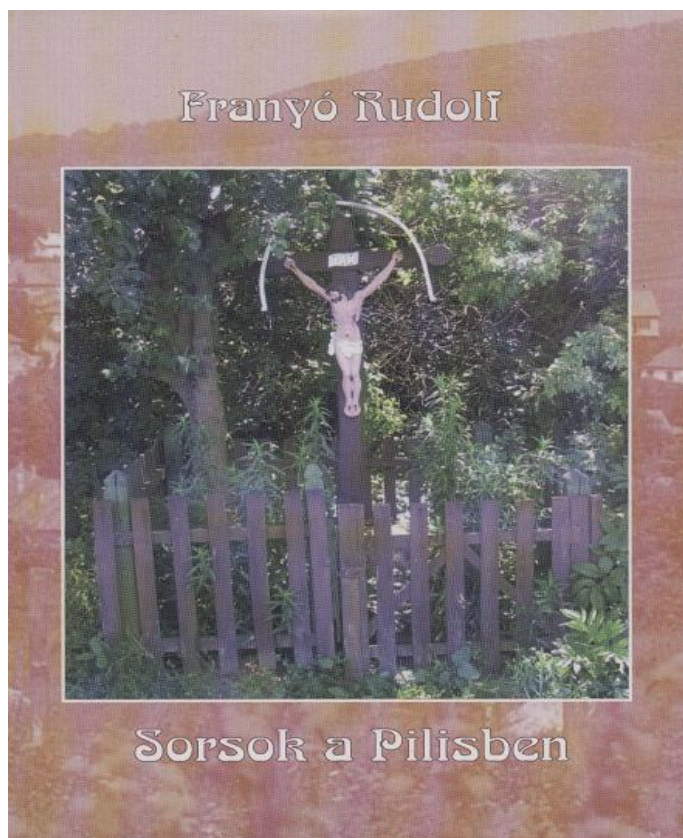
Könyvismertetés

Franyó Rudolf: Sorsok a Pilisben

„Menekülés a halálkanyarból.”

Minden családnak megvannak a Don-kanyari és Szibériai mártírjai. Apai nagyapám egyik testvére minden parancsot teljesített, hogy karácsonyra hazamehessen. Sajnos sikerült. Pedig először újév után akarták hazaengedni. Akkor indult vissza. Örökre ottmaradt. Nagyapám másik testvére a neve miatt került évekre a Donyeck-i szénbányákba. Élve hazajött, de lélekben már nem élt. Mire megérkezett szülei már ki voltak telepítve. Anyai nagyapám viszont kézügyes szlovák lévén maga

készítette a család cipőit és bútorait. Mindezekből a háború végére csak a hokedli maradt meg, ami nekem is az asztalom volt, sőt a munkapadom is, mert fiókjában tarthattam gyerekkori barkácsszerszámjaimat, anyagaimat. Sámilin ülve tanulni is mellette, rajta kezdtem el. Később már az ülésszékem lett. Túlélte édesanyámék folyamatos menekülését a nyugati határig. Benedek nagyapám ugyanis vasúti állomásfőnök volt. Ami minden háborúban célpont. Ez a novella is egy sajátkészítésű asztalnak is használt hokedlival

kezdődik. Márton nagyon nehéz és egyhangú élete után István fiáét a Dontól hazáig tartó folyamatos szenvedés váltotta fel. Unalmas nem volt, de annál borzalmasabb. Előtte és utána „csak” a szorgos

hétköznapiak. Folyamatos figyelemmel és még több szerencséjével életben maradt.

„A névtelen ló.”

A ló neve lehet, hogy Guszti volt, mert az én apai nagyapám egyetlen az oroszok által elvett lovát így hívták. Az esély egy a több millióhoz. A szerencse forgandó. A pálinkán vett lovat ingyen elvették, de aki elvette, az is földönfutóvá vált. Így megy ez...

„A hűtlen barát.”

A hűtlen barátján P. Istvánon nem állt soha bosszút Szlovák István, de negyven évvel túlélte őt.

A „Visszatérés a szovjet paradicsomból” című írás két ember (Szlovák János – Kocskovszki István) négyévi szenvedését írja le. Sokszázezer sorstársuk közül legalább százezren, belehaltak.

A „Sikeres menekülés a körbezárt budai várból,” c. elbeszélés, (Dombai István – Dombai József) helytállásáról, és szerencsés hazatéréséről szól.

A „Menetelés a halálba” című novella azt mutatja be, hogy háborúban nem léteznek jó megoldások, csak rosszak és még rosszabbak.

A könyv keménykötésű. 22 x 15 – ös méretű. „Napsütésben szemüveg nélkül is olvasható méretű betűkkel.” Mindenkinél jó szórakozást kívánok hozzá.

Tisztelettel: Losonci Miklós

Munkában a falugazdánk

Templomgondnokunk súlyos balesete óta, Krkos Attila falugazdánk egyéb községi feladatok ellátása mellett, temetőnkben is nyírja a fűvet, és minden erejét latba vetve igyekszik rendben tartani végső nyughelyünket.

Nyolcvan éve történt

1939. május 5-én fogadták el a második zsidótörvény „A zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról” szóló 1939. évi IV. törvénycikk közkeletű elnevezése. A törvény nagy része a címében jelzett korlátozó rendelkezéseket tartalmazta; első paragrafusa azonban a zsidónak tekintendők körét is meghatározta, és ebben a felekezethez tartozáson kívül a származást, is mint

döntő szempontot ismerte el és juttatta érvényre. Ez az „első átfogó zsidótörvény” Az aláírások Teleki Pál miniszterelnök és Horthy Miklós kormányzó „mint a nemzet akaratát” írta alá.

*Forrásanyagok által kigyűjtötte:
Franyó Rudolf*

Elődeinkről

Szlovének (mai nevükön szlovákok)

„A szlávok, miután elhagyták az észak-kárpáti őshazájukat, a 4-5. században először a Duna-medence kárpáti részén telepedtek le. Később a 6-7 században újabb hullámok következtek. A vándorlás fő vonulata a 6. század első felében történt, amikor a Duna-medencében még semmiféle

avarok nem voltak és már a hunok sem voltak itt...” – Így ír erről Peter Ratkos:

Szlovákia Nagy – Morávia idején c. könyvének a 19-20 oldalain.

A Duna-menti szlovénekről már 350-550-es években említést tesz Pseudo-

Cezarius csillagászati műve; a Duna és Tisza mentén letelepedett összszlovéneket Priskos 448-ban is említi. Amikor megérkeztek az avarok, ezek ugyan leigázták őket, de 628-ban a Duna-medence északi területén élő szlovének fellázadtak, megválasztották vezérüknek Samo kereskedőt, és a mi elődeink 35 évre lerázták az avar igtát. (Samo Birodalma 623-658). A szlovének katonai képességeiről a 600. év előtt az úgynevezett Pseudo – Maurikios tesz említést, életmódjukat pedig Prokopios bizánci történész írta le még az avarok ide érkezése előtt. A Duna feletti szlovének a 796-822-es években önállóságuk érdekében egyesítették erőiket. Két fejedelemségben fejlődtek tovább: a nyugati (Morva) és a keleti (Nyitra) fejedelemségben. I. Mojmir morva fejedelem 833-ban seregével megtámadta Pribina Nyitrai fejedelemségét és a két fejedelemséget egyesítette. Így jött létre a Nagy Morva Birodalom. A birodalmat középen áthaladó Morva-folyóról nevezték el. A birodalom lakói szlovének. Tehát ez

valójában a szlovének, vagyis a mai szlovákok elődeinek a birodalma volt. Pribinának a Keleti örgrófságba menekültek. 846-ban Német Lajos a dunántúli-tó környékén adott Pribinának földterületet. Pribina a tó mocsaras területén várat építtetett.

A térképen egyértelműen kitűnik, hogy a jelenlegi „csonka” Magyarország területe, a hajdani Észak-Moráviai birodalomnak csak az egynegyedét képezte! A vár neve „Blatnohrad” (Sárvár) és róla a tó is a Blatné (Sáros-tó) nevet

kapta (innen ered a Blatinsko – Balaton név). Elődeink birodalmában Rastislav fejedelem uralkodása alatt nagy kulturális fellendülés következett be. Bizáncból ideérkeztek Konstantín és Metód testvérek, akik megalkották az első szláv-ósláv ábécét. A testvérek lefordították ószlovénre, elődeink irodalmi nyelvére a Szent Evangéliumot, az istentisztelethez szükséges szövegeket, énekeket és imákat. II. Hadrián pápa a 869. II. 14-i levelében engedélyezi Rastislavnak – akit „princeps slovenicus”-nak (szlovák uralkodónak) szólít – az ószlovén nyelv istentiszteletén történő használatát. Vagyis a szlovének - szlovákok irodalmi nyelve a héber, a görög és a latin után a negyedik nyelv, amely istentiszteleti nyelvvé emelkedett és ezzel európai kultúr - nyelvvé lett, már a IX. Század derekán.

Üzenetem az, „IDŐSEBB VAGYOK, MINT SZLOVÁKIA” pólót hordozóknak, hogy a „tények makacs dolgok”

Tisztelettel: dr. Brtos archiologus

Húsvét - Kálvária

A húsvéti ünnepekre való felkészülés alkalmával, a több mint százéves szépen kifaragott kőkereszt is megszépült. Bármilyen hihetetlennek tűnik, de a mesterembernek i dicséretes munkát, derék asszonyaink végezték. Éppen arrafelé jártam, mikor a nyolcvanéves özv. Dombai Jánosnét Julis nénit vödörrel és takarítószerrel a kezében láttam két fiatalabb társa Hupek Béláné, Manyika, és Dombai Károlyné, Anka kíséretében. Manyika szerszámos vödörrel bandukolt. Anika a legfiatalabb férfit is meghazudtoló erővel cipelte a létrát, legyen miről elvégeznie, a mesterembernek való javításokat és a festést. Fényképezéshez nem igazán akartak hozzájárulni, merthogy munkába készültek, nem fotózásra. Különben is esőre áll és igyekezniük kell. Kérésüknek eleget téve jó munkát kívánva röstellkedve elballagtam. A fotót néhány nap múlva készítettem.

Igen nagy köszönet illeti őket a férfiakkal való munkáért. Köszönet illet minden asszonyt és férfit, lányt és fiút, aki részt vet bármily módon Katolikus vallásunk egyik legszebb ünnepének lebonyolításában. Természetesen köszönet azoknak is, akik csak felfáradtak a templomdombra és részt vettek a szentmiséken.

F R

Röviden a stációkról

A kálváriai stációk építésével kapcsolatban, igen komoly változás történt. Tibor atya kezdeményezésére, tárgyalások folynak a szomszédos szántóföld megvásárlásáról. Ezt nagyon helyes döntésnek kell tekintenünk, hiszen mint azt már megírtam, a kálváriánkhoz vezető önkormányzati út, melyet az Önkormányzat készséggel használatba adott, keskeny. A legfőbb baj viszont az, hogy a mindössze alig négy méter széles út felfelé menet jobb oldalt közepétől egy méter magasságra emelkedik. A stációk elhelyezése, ennél fogva igen körülményes lenne. A másik probléma az, hogy a nevezett út sportöltöző és a szomszédos kerítés közötti távolsága olyan kevés, hogy azon szakaszra tervezett stációk terv szerinti megépítésével csak gyalog lehetne közlekedni.

Erre való tekintettel a stációk, elhelyezését újra kell tervezni, majd a helyszínen kitűzni. Szó esett arról is, hogy a stációk formája és anyaga is megváltozna. A tervezett csúcsíves gótikus stílus helyett, a Szent Vendel emlékműhöz hasonló kései neobarokk stílusban készülnek, a lehetőségekhez képest minél több fagyálló termésköböl. A munkálatokhoz Gallai Gergely úr közreműködésének köszönhetően három millió forint összegű pályázati pénzt nyertünk. Kálváriánk építésével kapcsolatban sajnós helytálló lenne a közismert mondás, mely szerint; „*Isten malmait lassan őrölnék.*”

Tisztelettel: F R

Keresztneveink

Jeles napok védőszentek

ZSIGMOND Király vértanú, Meghalt 524. Ünnepe május 2. Burgundia királya ariánusnak született, majd később katolikus lett. Cselszövő második felesége az elhunyt első feleségétől született fiát, Sigfridet, (Siegfridet) Zsigmond tudtával megfojtotta. Nejének szörnyű bűneiért kemény vezeklést vállalt a tőle restaurált wallisi Szent Mór kolostorban. Itt arra kérte Istent, hogy büntesse itt a földön akármivel, csak a másvilágon kegyelmezzen neki. Isten meghallgatta kérését. Nemsokára Clodomír frank király fogságába esett, aki kútba fullasztotta. Tetemeit a Szent Mór kolostor őrzi, koponyája azonban Prágában látható. Sírjánál sok csoda történt. Szent Zsigmondot a lázas betegségben szenvedők hívják segítségül. Neve az ónémetben győzelmesen védő. Becéző neve Zsiga.

GERGELY (Nazianzi)

püspök, egyháztanító. Meghalt 390. Ünnepe: május 9. Kora fiatalságától fogva nagy barátság fűzte Szt. Vazulhoz és Nyssai Szt. Gergelyhez. Püspökké szentelése után a szazimai püspökségről lemondott ugyan, de a II. egyetemes zsinat óhajára a konstantinápolyi széket volt kénytelen, - rövid időre ugyan – elfoglalni, hogy utána családi birtokukon Nazianzban kizárólag teológiai és költői munkásságra szentelje életét. Szent Gergely = Gregorius a költők védőszentje. Neve a görögben: szemes, éber.

JÚLIA szűz, vértanú. Meghalt 450 körül. Ünnepe: május 22. Az előkelő karthágói családból származó Júlia az ariánus vandálok terjeszkedése idején is hű maradt szent vallásunkhoz s ezért rabságba hurcolták. Később Korzika kormányzója kínzással hittagadásra akarta kényszeríteni, de ő inkább a vértanúságot vállalta. Szent Júliát hányingerben hívjuk segítségül. Júlia a görögben: fiatalos; a latinban fénylő.

DEZSŐ = Desiderius frank püspök, vértanú. Meghalt 607. Ünnepe: május 23. A nagy tudású pap szónoklataival annyira megnyerte hallgatóit, hogy Verus vienei püspök halála után a nép egyhangúlag püspökké választotta. Mint püspök nem sokára összeütközésbe jutott Siegbert frank király özvegyével, Brunhildával. Dezső ugyanis az elvetemült nőnek szemére vetette bűnös életét, mire Brunhilda felbérelt csöcseléssel halálra köveztette. De az igazságszolgáltatás nem késett, mert Klotár király Brunhildának bűnös testét feldaraboltatta. Szent Dezsőt országos csapások idején hívják segítségül. Dezső= Desidérius jelentése latinul? Vágyódó sóvárgó.

FÜLÖP (Nerei) hitvalló. Meghalt 1595. Ünnepe: május 26. Világi pap, Róma népének apostola. Derűs modoráért „nevető szent”- nek nevezték. Mély emberismeretével csodálatos lelki vezető volt. Róma hitéletében valóságos kovász volt. Az Oratórium nevű papi társulat alapítója. Szent Fülöp földrengés ellen véd.

Gondolatok

Az év minden napjára a bölcsektől

Minél messzebbre nézel hátra, annál messzebbre látsz előre.

VINSTON CHURCHILL

A jól elvégzett munka egyetlen jutalma, hogy elvégezhetjük.

MAHATMA GHANDI

Jó ember vagyok, nem haragszom arra, akit megbántottam.

IGNOTUS

Az a hit, ami az igazsággal ütközve elpárolog, nem érdemli meg a ragaszkodásunkat.

ARTHUR C. CLARKE

Soha sem volt jó háború vagy rossz béke.

BENJAMIN FRANKLIN

A jóság mindig szép – a szépség nem mindig jó.

KARINTHY FRIGYES

Közyűlés

A szlovák szövetség közgyűlésén/ A Magyarországi Szlovákok Szövetsége (MSZSZ) április 24-én a budapesti Szlovák Intézetben tartotta idei első közgyűlését, amelyen Pilisszentlászló, illetve a pilisi régió többi települése is képviseltette magát, az ország szlováklakta településein megválasztott 82 küldöttből 75 jött el. Amint azt Dr. Egyedné Baránek Ruzsenkától, az MSZSZ elnökétől megtudtuk, a tanácskozás fő célja a legrégibb (71 éve működő) és legnagyobb hazai szlovák civil szervezet elmúlt évi tevékenységének értékelése és

a 2019. évi feladatok pontosítása volt, de új tagok felvételére és a szövetség közalapítványának beszámolójára is sor került. A közgyűlésen Hollerné Racskó Erzsébet, az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke és Paulik Antal, a hazai szlovákok parlamenti szószólója főleg az önkormányzati és a civil szféra együttműködéséről, valamint a közelgő kisebbségi önkormányzati választásokkal kapcsolatos tudnivalókról beszélt.

„Vagyunk és leszünk / Ígérjük, megmaradunk / Istennek, időnek, magunknak“ - Részlet Juraj Dolnozemyk Most és mindörökké c. verséből Pilisszentlászlóról Hornyákné Vrhovina Margit, és Németh Lászlóné Borbála vett részt a gyűlésen. A községünkben elszármazott Vanyák Gábor, a Szentendre Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke és kedves felesége Erzsike szintén jelen volt a közgyűlésen.

Fotó, szöveg: Fuhl Imre

Szentendre Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat hírei Nemzeti Színház látogatása

Március végén Nemzeti Színházba szerveztünk látogatást. Az előadás 14 órakor kezdődött. Drótos Jankó c. melyet a szarvasi színpász csoport előadásában nézhettünk. Előtte tárlatvezetést kértem, melyben bemutatták a pazar épületet, melyet tizenkét éve vehettünk birtokba, gyönyörű belső építészettel. Négy színház teremmel működik. A főterem Hatszáz néző befogadására alkalmas. Két színházterem kétszer száz főt tud befogadni. A legkisebb teremben ötven fő nézheti az előadást. A fent említett előadás a száz férőhelyes Kaszás Attila teremben lett megtartva.

Az előadott színdarab nagyon jó volt, magyar éneketétek is voltak benne, és zenés táncos darab volt, így mindenkinek tetszett. Tartalma-

mondanivalója Drótos Jankó mint a nevéből is kitűnik a drótos tótok életével kapcsolatos. Ezek az emberek házról, házra jártak, lábasokat és egyéb háztartási edényeket drótoztak, foltoztak. A lakosság nagyon várta és megbecsülte az akkor már iparos számba menő vándorló férfiakat. Azokban az időkben nem volt annyi pénzük a földműveseknek,

hogy a kilyukadt lábosok, és elrepedt agyagkancsók helyett újakat vegyenek. Az előadással gazdagítottuk tudásunkat, lelkivilágunkat, és megbecsülését elődeink küzdelmes életének.

Tisztelettel, Vanyák Gábor

Szentendre Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat

Mit ünnepelünk május 1-jén?

Százhuszonöt éve 1890-ben ünnepelték először május 1-jét, amely egy évszázadon át volt a munkások nemzetközi ünnepe. Az 1990 – es évektől pedig a munkavállalók szolidaritási napja. Az ünnep előzményei az ipari forradalomig nyúlnak vissza. Az utópista szocialista brit gyáros, Robert Owen 1817-ben javasolta a munkások addig 10-14 órás munkaidejének nyolc órára való csökkentését. Tüntetések és sztrájkok sorozata után Nagy-Britanniában és gyarmatain 1847-ben napi tíz órában maximalizálták a gyerekek és nők munkaidejét, de a tízórás munkaidő csak az 1870-es évekre vált általánossá. Az ausztráliai

Melbourneben 1856. április 21-én a kőművesek és építőmunkások a helyi parlament előtt követelték a nyolcórás munkaidő bevezetését, mégpedig sikerrel, a rövidebb munkaidő ellenére nem lett kevesebb a fizetésük. Az I. internacionálé 1866-os kongresszusa már úgy fogalmazott, hogy a nyolcórás munkanap bevezetése az első lépés a munkásosztály felszabadulásának útján. Még abban az évben május elsején Chicagóban sztrájk kezdődött a nyolcórás munkaidő bevezetése érdekében. A tüntetés áldozatokat követelt. Az esemény emlékére a következő május 1-én emléktüntetések rendeztek. 1890-ben

Magyarországon is megtartották az első május 1-jei tömegdemonstrációt.

Május 1. a múlt század folyamán a legnagyobb nemzetközi munkásünnepé vált. Különösen a Szovjetunióban, majd a második világháború után létrejött kelet – és közép-európai szocialista országokban ünnepelték fényes külsőségek közepette. Hivatalos állami ünnep, munkaszüneti nap lett, amelyen nagyszabású, látványos felvonulásokkal „a gazdasági és szociális vívmányokat” ünnepelték. A múlt század kilencvenes éveitől, a kommunista rendszerek bukása után május elseje a munkavállalók szolidaritási napja lett, a külsőségek elhagyásával számos helyen majálisokat rendeznek ilyenkor.

2014-ben ezen a napon több európai országban a megszorítások és a munkanélküliség ellen tüntettek, Moszkvában – ahol a Krím visszacsatolásának jegyében telt az ünnep – a Szovjetunió felbomlása óta első ízben tartották újra a Vörös téren a központi rendezvényt. Május 1-je, hasonló tartalommal, katolikus ünnep is Munkás Szent József, a munkások védőszentje tiszteletére. Az ünnepet XII. Pius pápa 1955. május 1-jén rendelte el Jézus ács nevelőapjára emlékezve.

LEVELEZÉS

Tisztelt Szerkesztőség!

Sajnos kevesen tudják, hogy ki is volt a nyitrai születésű I. László (1046 június 27- 1095 július 29.) I Béla király és Richeza lengyel királyné másod szülött fia. Pilisszentlászlón még nem láttam a főtéren szent László szobrot, de a község a pilisben büszkén viseli a nevét.

Willy Rinhoffer

Kedves Rinhoffer Úr!

A falu őslakói nevében is köszönöm a bókot. Mi valóban büszkék vagyunk névadónkra, Szent László királyunkra, aki származását tekintve, némi túlzással Európa bármely trónján ülhetett volna. Községünk főterén a kápolnánk mellett immár egy évtizede került elhelyezésre dicső királyunk mellszobra. Rinhoffer úr régen járhatott már községünkben, hogy ezt még nem látta. A kereszténységünket megerősítő királyunk mellszobra alatt két éve már szlovák feliratú tábla is hirdeti dicsőségét szeretett lovag királyunknak. Anyai ágon ugyanis a szláv nyelvet is bírta.

Tisztelettel, F R

Újabb sportobjektum

Kedves falutársaim!

Mindegy, kinek az érdeme, avagy dicsősége, esetleg kiket szidunk, de ismét egy újabb sportlétesítménnyel gyarapodott községünk. Vannak, akik azt mondják, hogy jobb, nemesebb dolgot is lehetett volna tenni a községünkért ebből a pénzből, amibe került ez a mihaszna létesítmény. Sokan lényegre törően meg is jegyzik, hogy inkább utcáinkra kellett volna költeni. Vannak, akik azt mondják, hogy egy szépen zöldelő Futballpálya mellé minek kellett műpályát építeni. Főleg ilyen fekete szőnyeges szörnyetegest. Ilyenkor hol vannak dicső természetvédőink. – Azok inkább Józsi bácsit „csesztetik”, amiért kimerte vágni,

korhadó diófáját, mely már a házát is veszélyeztette. Hallani lehet olyat is, hogy a meglévő pályát, kellett volna kellő megvilágítással esti játékokra is alkalmassá tenni. Valami oknál fogva, csak kevesen tudunk beletörődni abba, hogy a faluvezetés nem kívánság műsor. Amit szabadon választott előljáróink eldöntenek, annak úgy kell lennie. Miért nem tudjuk tudomásul venni, hogy ők esküt tettek, mely szerint mindenben önérdek nélkül csakis értünk a mi érdekeinkért fognak cselekedni tűzön vízen át. Tudomásul kell vennünk, hogy demokrácia van melyben, mint köztudott a többség akarata érvényesül. A demokratikus döntést a jegyző és még sokan mások felügyelik. Így van ez nálunk is. A legkomolyabb kérdésekben is minimum 5:2 arányban győznek a jobbak.

Bátor Botond

Látványberuházás vagy kegyeletsértés?

Falunk bölcs vezetői olyan helyen építettek játszóteret (kondi parkot) ahol 1983-ban 9 évesen egy gyermek, játék közben halálos balesetet szenvedett.

A "játszóterén" már is megtörtént az első gyermek baleset!

Nem biztos, hogy a szülők felelősek a legutóbbi balesetért, annál inkább Polgármester, aki szabad bejutást biztosít gyermekek részére a KONDI PARKBA!

Dombai József

Kedves József!

Ne szakítsuk fel a régi sebeket! Az említett nagyon szomorú tragédia, immár harminchat éve történt. A teleknek nem nevezhető kis földterületnek az óta vásárlás és nem önkényes kisajátítás által az önkormányzatunk lett a tulajdonosa. A Képviselő testületünk igen helyes döntése alapján pályázati pénzből, tetszetős játszóteret épít. Mint arról, Te is meggyőződhetél az építkezés még nem fejeződött be. Ezért a balesetért, józanésszel gondolkozva, a polgármestert, de a képviselő testületet sem érheti megrovás. A befejezető mondatoddal, melyben kifogásolod a szabad bejutást a játszótérre, sem tudok egyetérteni. Minek a játszótér, ha azt, zárva tartjuk?

Tisztelettel kérem, a fentiek tudomásulvételét!

Franyó Rudolf

Az ígéret szép szó

A Képviselő – testületünk 2019. február 26-án tartott ülés jegyzőkönyvének a 8. napirendi pontként, az egyebekről esett szó. Ennek a napirendi pontnak, rögtön az elején, Vanyák Imre alpolgármester kért, és kapott szót. Felszólalásában megkérdezte Polgármesterünket, hogy Kékes és Petőfi utcáink utólagos javításával kapcsolatban történt-e előrelépés?

Tóth Attila polgármester elmondta, hogy igen van, mert Kiss Mónika alpolgármester asszonnyal közösen megkeresték a kivitelezőt, akivel megnézték a kérdéses utcákat. A kivitelező nem „kispályás”, tehát igen komoly cég vezetője elismerte hibájukat. Továbbiakban kijelentette, hogy egy ilyen híres cég nem engedhet meg

magának ilyesmit, tehát a legrövidebb időn belül korrigálja a hibákat. Nagyon megnyugtató válasz, a híres cég vezetőjétől! A jelzett beszélgetés óta eltelt három hónap, a gödrök egyre nagyobbak, most már ügyeskedéssel sem lehet kikerülni azokat.

Tudom - tudom, azok a fránya fás teherautók, illetve használóik az okozói, akik azt gondolják, hogy az utat fuvarozásra építették. A kivitelező ígérete olyan meseszerű, - „Nesze semmi fogd meg jól!” A késleltetéssel, most már elvesztettük a garanciális jogunkat. Ettől kezdve, most már realitás nélkül bár, de reménykedjünk a „híres cég” vezetőjének ígéretében!

Úthengeres Józsi

Tisztelt Szerkesztőség!

Engedtessek meg, de fordítva mondom a közismert mondást; -„Egyik szemem nevet, a másik sír.” Igen, az egyik szemem örül, hogy megjelentették szerény kézzel írott „- Gondolatok a szemétszedésről” címszó alatt írt levélkémet. A másik szemem viszont sír, mert úgy érzem Önök, bizonyára semmit sem tettek azért, hogy a Visegrádi út mentén lévő két helyen ledepózott szeméthalmazt, jelezzék az illetékesek felé. Az eltelt idő alatt a szeméthalmaz sajnos egyre nő. Amennyiben nincs ideje, a szerkesztő úrnak, vagy valamelyik segítőjének, akkor megteszem én, hogy buszra ülök és elmegyek az illetékesekhez.

FM

Szomorú látvány

Bizony, szomorú látvány rá tekinteni a temető Petőfi utca felőli szépen zöldelő és a szembe szomszédok munkájának köszönhetően rendszeresen ápolat kerítésén keletkezett kiszáradt, kerítés részre. A képen látható kerítés, utca felőli oldalát, és tetejét sok évtized óta, mint az a fentiekben már jeleztem a szembe szomszédok, „(mindenki a sajátját)” rendszeresen ápolják.

A kerítés temető felőli részét, a kerítés mellett, végső álmukat alvó halottaink utódai, „nyesegetik”. Így van ez már amióta a múlt század ötvenes éveiben a néhai Dombai András a szembe

szomszéd, fiával néhai Dombai Józseffel elültette az első vesszőket. Ezt a szakaszt, most már az unoka Lukovszky György odaadóan ápolja. Tavaly ősszel történetet, hogy az egyik, (cselekedete

miatt nem nevezném honfitársunknak-falubelinek), megunván a nyesegetést, valami szupererős méreggel lepermetezte elődei sírjai előtt lévő szépen zöldelő kerítést.

Szembeszomszédok összejöttünk, körülnéztünk, és megállapítottuk, hogy a permet nagyon erős lehetett, hiszen még a védendő sírok között is kiszáradt minden. Erre való hivatkozással, közölünk a legidősebb megállapította, hogy ezt bizony újraültetéssel már nem tudjuk helyrehozni. Az adott szakaszon talajcserét szükséges végrehajtani, aztán jöhet az újraültetés.

Tehát, most egy személy felelőtlen gonoszsága miatt mennyi munkát kell majd elvégezni, hogy majd egyszer ismét visszanyerje formáját nemes lelkű András bácsi, és fia által elültetett vesszőkerítés.

„Szembeszomszédok”

Gazdakalendárium

Az év legszebb hónapja. „Itt van májusnak gyönyörű ideje, vándort enyhességgel könnyebbitő szele. Te nyitod virágokat illatozásra, fülemüle torkát kiáltozásra.” Balassi Bálint. Mint minden hónapban, nem csak az a fontos, hogy mit tegyünk, hanem az is, hogy mit ne tegyünk. Például télen a fahamut ne egy helyre, hordjuk ki a kertben, hanem a lehető legnagyobb mértékben terítsük szét. A hamu az agyonműtrágyázott savanyú talajokat semlegesíti, majd lúgosítja. Egyúttal kiváló talajerő visszapótló, de koncentráltan akár egy felnőtt fát is képes kiperzselni. Mit ne tegyünk májusban. Például, sose kaszáljuk le az elvirágzott hóvirágot, krókuszt, nárciszt, jácintot, tulipánt, nősziromot egyszóval egyetlen hagymás virágunkat se. Hagyjuk, hogy maguktól száradjanak le nyár elején – közepén, mert csak akkor tudnak jövő tavasszal virágozni, ha előző évben feltöltötték a földalatti hagymáikat, gyökértörzsüket (nőszírom) tápanyagokkal. Május a talajpalántázás ideje. Áprilisban még drágák és gyengék a palánták. Garantáltan fáznak, de el is fagyhatnak, ha nem is teljesen, de a tetejük nagy eséllyel. Érdemes nem csak hátra, hanem teknőszerű mélyedésbe ültetni a palántákat is, mert az ilyen ágyasról nem folyik le

az öntözővíz., hanem a közepén koncentrálódik. A májusi cseresznyét, mint legelső gyümölcsöt ne felejtjük a fán. Apró, de stabilan termő a cseresznyefa. Egy hétre rá már a korai meggyet szedhetjük. Ne készítsünk belőle bort! Agyoncukrozva a kristálycukorból etilalkohol lesz, de a megy gyümölcscukorból metil, ami a legszebb, de mindenre egészségtelen (szem, gyomor). A földieper növényeket körbetakarhatjuk lesarlózott fűvel, mert a júniusi érésük idején így a gyümölcsök nem lesznek sárosak, földesek. Én személy szerint nagyon permetezés ellenes vagyok.

A permetszerek lebomlanak ugyan, de a szermaradványok felhalmozódhatnak a talajban és a növényekben. Szóval számomra a permetezés is olyan, ami nemhogy nem kötelező, hanem tilos. A gyomirtók garantáltan kiölik a facsemetéket és szőlőket, málnákat, stb. Az ásás után azonnal kapáljuk és gereblyézzük végig az ágyasainkat, mert az erős napsütésben csontkemény rögök formájában száradnak ki. A határban a május a kaszálás kezdete. A lucerna a hónap végére eléri a legnagyobb mennyiségét. A fű már kalászol, betakarítva már szemet is tartalmaz. A kaszáláskor

a vaddisznó lánc kötelező a földön fészkelő madarak elriasztására. Az igazi művészet a szénakészítés. A pillangósok levele nem pereghet le, ezért a hajnali harmat után kell bálázni. A füvek kalászaiból a szemek nem peregnék ki, ha nem túlértek még a kalászok. A legfontosabb az esőmentes bálátárolás. Oldalfalak nélküli tetők alatt. Három milliárd éve élnek növények, de csak

száz éve létezik permetezés. Egy bordeau – i (bordói) szőlész permetezte le először a szőlőjét, hogy a tolvajok hasmenést kapjanak a rézgálictól, amit pincefertőtlenítésre használtak évszázadok óta. Ez az első világháború környékén történt. Az vette észre, hogy a peronoszpóra és a lisztharmat is eltűnt. Nem csoda, a rézgálic óta pincékben is penészirtásra használták. Azóta több mérget szórnak a gyümölcsösökre, mint amennyit azok teremnek. Én csak olyan növényeket tartok a kertemben, amelyek életképesek mérgek nélkül is: cseresznye, meggy. A kukacos alma nem télálló, de ősszel fogyasztható és méregmentes. A szőlő is a házvásárlás évében borzalmasan nézet ki, de a következő nyáron már maguk termeltek ellenanyagokat a betegségek ellen. Ugyanúgy teremnek, mint az agyonpermetezett nagyüzemi ültetvények.

Losonci Miklós, agrármérnök

Humor

BORBÉLYNÁL

A két háború között, még Visegrádról járt falunkba a Szepe bácsi a borbély.

A falu központjában lévő egyik házban alakította ki rögtönzött műhelyét.

Csak hétvégeken járt ide a derék sváb mester. Ilyenkor nagy volt a sor.

Váratlanul berontott a helyiségbe Pali bácsi.

- Jaj Szepikém, borotválj meg soron kívül, mert olyan vagyok, mint egy tuskés disznó.

- Ülne le „Pali páci”a tuskét valahogy eltüntettem...

MIÓTA MEGFENYEGETTEK

Községünkben többen dolgoztak Szentendrén egy komoly állami építőipari vállalatnál. A szentendrei építkezésre új építésvezetőt neveztek ki.

A már nyugdíj előtt álló főnök Lénárd bácsi, ebédidő közben beszélget beosztottjaival.

- Maga mióta dolgozik a cégnél? – kérdezi Béla bácsit.

- Mióta megfenyegettek, hogy kirúgnak. – válaszolta huncutul.

AKKOR DRÁGÁBB

István a festő, egy ház kifestéséről tárgyalt. Mikor a tulajdonos megkérdezte, mennyibe kerülne, ez családjának, István némi számolgatás után megmondta az összeget. A házigazda alkudozni próbált:

- És ha én is segítenék önnek?

- István fejét rázva rögtön rávágta:

- Akkor a duplájába.

KIRE GYANAKSZIK

Béla, mint kőfaragó, az Izbégi kőbányába dolgozott. Egy nyári nap reggelén, több mint egy órával később érkezett munkahelyére. A főnöke behívatta, hogy megtudja az okát a Bélától szokatlan késésnek.

- Ne haragudjon rám Laci bácsi, tudja a feleségem, ma reggel jelentette be nekem, hogy gyermeket vár.

- Erre Laci bácsi, elővette a szekrényben lévő pálinkás üveget, töltött, majd a koccintás után huncutul megjegyezte:

- Jól van, no. Aztán kire gyanakszol?

A POKOL

Józsi a megszokottnál előbb érkezett haza. Felesége meglepődve kíváncsian megkérdezte:

- Mi történt, hogy ilyen korán jöttél haza? Józsi őszintén bevallotta feleségének:
- Képzeld, az erdész mikor meglátta, hogy a szalonnámat sütögetem, míg a többiek már vágják a fát, olyan dühös lett, hogy azt mondta, menjek a pokolba.
- És erre te mit tettél?
- Hazajöttem!

BONTHATOM?

Vilmost szülei egy híres váci szabómesterhez, adták tanoncnak. Mestere, néhány heti oktatás után rábízta egy kiszabott nadrág összevarrását.

Vilmos, miután végzett bemutatta a mesternek a rábízott nadrágot.

- Bontsd ki és varrd újra! – förmedt rá a mester. Sajnos a második és a harmadik próbálkozás sem járt sikerrel. Újra meg újra előről kellett kezdeni. Vilmos negyedszerre megkérdezte:
- Mester úr kész vagyok! Bonthatom?

AKKOR MIÉRT

Szintén ugyanabban a kerthelyiségben történt. A szokásos esti sörözésnél az egyik helyi kőműves kolléga odakérezkedett az asztalunkhoz, majd együtt mulattuk az időt. Egymást váltva hordtuk asztalunkhoz a söröket. Mikor, már jól összehajszoltunk a kőműves kollégával, Lackó megkérdezte tőle:

- Ejnye Géza! Mit fog szólni a feleséged, ha ilyen részegen térsz haza?
- Jaj kedves Lackó, nekem nincs feleségem!
- Háta akkor meg miért mész későn?

ELAKADT LÉLEGZET

- Mit mondott a nejed mikor tegnap este részegen mentél haza? – kérdezte másnap ugyanaz a barátja Lackót.
- Elakadt a lélegzete. – mondta sokat sejtetően, Lackó.
- Na akkor ma én is berúgok!

FÉL LITER BOR

Az idős Lajos bácsi bement a helyi kocsmába.

- Kérek fél liter bort! A kocsmáros meglepődve kérdezi:
- Vöröset vagy fehéret?
- Tökmindegy, rosszul látok.

A TENYÉR

Anti a házuk alatti alagsort autószerelőnek rendezte be. Egyik hétvégén a késő estei csöngetésre leballagott a lépcsőkön.

- Jaj kedves mester, higgye el, igen sokra tartom, hogy nekiáll a javításnak – mondta a kocsi gazdája Antinak.
- Hát még én hogy fogom tartani a tenyeremet, miután végeztem. - felelte Anti.

LYUKAS JÉGKOCKA

Vasárnap estefelé járt már az idő, Lackó barátjával, Józsival melán nézegetik az italukat. Lackó fel kiállt:

- Öregem, láttál már jégkockát lyukkal a közepén?
- Persze, haver. 15 éve vagyok nós...

HOSSZABB ÚT

János bácsi később ért haza, mint általában. A felesége rá is szólt:

- Na mi van, távolabbra költöztették a kocsmat?
- Nem csak az utat szélesítették meg egy kicsit.

ELLOPTA VALAKI?

Későbbi években, már Csepel motorkerékpárral jártuk Pilisszentkeresztre és Dobogókőre udvarolni.

Egyik vasárnap délután, teljes gázzal érkeztünk be a faluba. Az oldalkocsis rendőrök megelőzve minket elénk vágta és megállítottak.

- Nem láttatok a sebességkorlátozó táblát?
- Miért ellopta valaki? – kérdezte a hátam mögül leszálló János.

Hogy aztán mi lett velünk, már kevésbé vicces.

Szent János evangélista

Szent János evangélista természetes halállal halt meg. Azonban a Gondviselés úgy akarta, hogy e kiváló férfiú még így is elnyerje a vértanúság pálmáját. A sok üldözés, viszontagság és a számkivetés már magában véve is küzdelmes életet teremtettek a szeretet apostolának, de - ha Tertullian tanúságának hitelt adhatunk - aggkorában valóban vértanúságot szenvedett az apostol, azonban a haláltól csodálatos módon megmenekült.

Domitian császár ugyanis Ephezusból Rómába hurcoltatván szentünket, egy forró olajjal telt hordóba vetette, ahonnét ő Isten segítségével sértetlenül került ki. Ezek után a császár Pathmos szigetére száműzte Szent Jánost. Az ünnep először a Missale Gothico-Gallicanumban tűnik fel, de csak itt-ott fogadták el, miután a Gregorianum is bevette az ünnepek közé. Valószínűleg május 6-a római Szent János-templom felszentelésének, napja is, amit különben az ünnep mai latin elnevezése is föltételez. A nap tanulsága: Isten az ő szentjeit, ha kell, csodálatos módon is, megoltalmazza a gonoszság ármánya ellen. Ez az Isten ügyében buzgólkodók nagy vigasza és bizodalma. Miként a „Te Deum” mondja: „Benned bíztam, Uram, nem fogok megszégyenülni mindörökké!” Oratio. Isten, ki látod, hogy szenvedéseink mindenünnen szorongatnak minket; add meg, kérünk, hogy Szent János apostolod és evangélistád dicső közbenjárása oltalmazzon

minket. A János-napi szokások között a borszentelés a legfontosabb. A téli napforduló archaikus időszakában ő hozza vissza a föld fiainak a sötétség és téli hideg zsákmányából kiragadott napsugarat, azaz világosságot és meleget, az

újesztendőt. Jézussal és Máriával való bensőséges kapcsolata révén, kezdettől fogva nagy segítő és gyógyító hatalmat tulajdonítottak neki. A régi paraszti vélekedésben a küzdelmes hétköznapiak és halálon átsugárzik oltalmazó ereje, páratlannak érzett

segítőkészsége. Különleges fontosságot tulajdonítottak evangéliumának is, főként első szakaszainak. „Az Ige testté lett és közöttünk lakozott” sort röpmaként is imádkozták. Az evangélista szimbólumok között jelképe a sas. A bizánci művészet aggastyán, a Nyugat szakáll nélküli ifjúként ábrázolja. Attribútumai: könyv, kehely (kígyóval vagy sárkánnyal), üst. Az Utolsó vacsora-ábrázolásokon Krisztus keblén pihen. Védőszentjüknek tekintik a teológusok, filozófusok, tanárok, tanulók, könyvkereskedők, aranybányászok, ezüstabányászok, kosárkötők; közbenjár a jó barátságért, bő termésért, ill. lábfájás és mérgezés ellen.

*Forrásanyag: Katolikus lexikon
Budapest 1933*

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomtatás: technovaszentendre@gmail.com • 06 26 309 766

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015